

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 249/08-51

Ústavný súd Slovenskej republiky na verejnom zasadnutí 28. októbra 2008 v senáte zloženom z predsedu Ľubomíra Dobríka a zo sudcov Jána Auxta a Rudolfa Tkáčika vo veci sťažnosti E. M., B., zastúpenej advokátom JUDr. A. G., B., pre namietané porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 242/2007 z 30. októbra 2007 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo E. M. na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 242/2007 z 30. októbra 2007 porušené bolo.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 242/2007 z 30. októbra 2007 zrušuje a vec vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je p o v i n n ý zaplatiť úhradu trov konania E. M. v sume 30 809,60 Sk (slovom tridsaťtisícosemstodevät' slovenských korún a šesťdesiat halierov) na účet jej právneho zástupcu JUDr. A. G., B., do pätnástich dní od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Sťažnosti E. M. vo zvyšnej časti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 249/08-22 z 12. augusta 2008 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na konanie sťažnosť E. M., B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. A. G., B., pre namietané porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Cdo 242/2007 z 30. októbra 2007. Ústavný súd sťažnosť sťažovateľky vo zvyšnej časti odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

Podstatou námietok sťažovateľky v rozsahu, ktorý bol prijatý na ďalšie konanie, je tvrdenie o porušení zásad spravodlivého procesu z dôvodu, že najvyšší súd odmietol jej dovolanie proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 4 Co 430/05-148 z 28. marca 2008 ako oneskorene podané, hoci podľa jej tvrdenia toto dovolanie podala v zákonom ustanovenej lehote, keďže rozsudok krajského súdu bol podľa jej vyjadrenia doručený jej právnemu zástupcovi 7. mája 2007 a dovolanie podala 4. júna 2007. Najvyšší súd pritom v odôvodnení svojho rozhodnutia tvrdil, že právny zástupca sťažovateľky prevzal rozsudok krajského súdu 27. apríla 2007, s čím však sťažovateľka

nesúhlasila argumentujúc tým, že v období, keď mal rozsudok prevziať, bol jej právny zástupca mimo územia Slovenskej republiky.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd v náleze vyslovil porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 242/2007 z 30. októbra 2007, namietané uznesenie zrušil, priznal jej primerané finančné zadost'učinenie v sume 100 000 Sk, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia.

K námietkam sťažovateľky sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadril najvyšší súd prostredníctvom svojho predsedu, a to listom č. k. KP 8/08-92 doručeným ústavnému súdu 19. septembra 2008. Predseda najvyššieho súdu okrem iného vo vyjadrení uviedol, že pri rozhodovaní o splnení podmienok podania dovolania najvyšší súd vychádzal z doručeníek nachádzajúcich sa na č. l. 151 spisu, podľa ktorých bol rozsudok krajského súdu doručený právnenmu zástupcovi sťažovateľky 27. apríla 2007. Súčasne dodal, že o tejto skutočnosti nemal najvyšší súd pochybnosti, keďže pri podaní dovolania právny zástupca sťažovateľky netvrdil niečo iné. V tomto podaní predseda najvyššieho súdu oznámil ústavnému súdu, že súhlasí s upustením od ústneho pojednávania v danej veci.

K podaniu predsedu najvyššieho súdu sa vyjadril právny zástupca sťažovateľky listom doručeným ústavnému súdu 3. októbra 2008, v ktorom okrem iného oznámil, že trvá na ústnom prerokovaní danej veci. Súčasne uviedol, že trvá na skutočnostiach uvedených v sťažnosti, pričom argumentoval aj tým, že nepovažoval za relevantné oznamovať najvyššiemu súdu, kedy mu bol doručený rozsudok odvolacieho súdu z dôvodu, že o jeho prevzatí (7. mája 2007) nemal žiadne pochybnosti, o čom predložil aj fotokópiu obálky s vyznačeným dátumom prevzatia v nej uloženej písomnosti č. k. 23 C 21/01-148 rozs. KS L: 21/5. Právny zástupca sťažovateľky uviedol, že jediné, čo od neho v súvislosti s podaným dovolaním požadoval Okresný súd Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“), bolo predloženie dôkazu o tom, kedy bolo dovolanie telefaxom podané. V intenciách tejto výzvy právny zástupca sťažovateľky oznámil okresnému súdu, že dovolanie podal

telefaxom 4. júna 2007. Vzhľadom na to, že právny zástupca sťažovateľky nemal pochybnosti o dátume doručenia rozsudku krajského súdu, nepovažoval za potrebné oznámiť najvyššiemu súdu, že v čase od 27. apríla 2007 do 3. mája 2007 sa nachádzal mimo územia Slovenskej republiky, a teda že rozhodnutie odvolacieho súdu nemohol 27. apríla 2007 v sídle svojej advokátskej kancelárie prevziať. Ako dôkaz predložil aj potvrdenie S., a. s., o absolvovaní letu 27. apríla 2007 a 2. mája 2007.

Právny zástupca sťažovateľky listom doručeným ústavnému súdu 9. októbra 2008 okrem iného oznámil, že za účelom preverenia tvrdení najvyššieho súdu bol nahliadnuť do spisu okresného súdu sp. zn. 23 C 21/01, z ktorého zistil, že sa tam nenachádza originál doručanky do vlastných rúk, ktorá by preukazovala doručenie mu rozsudku krajského súdu 7. mája 2007. Podľa jeho vyjadrenia sa tam nachádzala písomnosť nazvaná doručka s vyznačeným dátumom doručenia 27. apríl 2007, na ktorej sa nenachádzal jeho podpis a ktorá bola „*vyplnená jednou rukou a jedným perom treťou osobou, pričom pri podpise prijímateľa je namiesto podpisu prijímateľa uvedené len slovo osobne, ktoré vpísala neznáma osoba*“.

Dňa 28. októbra 2008 sa vo veci konalo verejné ústne pojednávanie, na ktorom právny zástupca sťažovateľky zotrval na svojich skorších vyjadreniach. Zároveň ústavnému súdu predložil originál obálky opatrenej nálepkou Pošty Bratislava 42 č. RR 23 800 163 8 Sk, v ktorej mu 7. mája 2007 bola doručená písomnosť z okresného súdu č. 23 C 21/01-148 rozs. KS L: 21/5.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania, ako aj z vyžiadaného spisu okresného súdu sp. zn. 23 C 21/2001 ústavný súd zistil tento skutkový stav týkajúci sa predmetnej veci:

Na základe žaloby doručenej okresnému súdu 18. apríla 2001 sa žalobca voči sťažovateľke domáhal určenia neplatnosti závetu napísaného ich matkou - poručiteľkou

Ing. J. M. - 30. mája 2000 a určenia, že dôvod jeho vydedenia neexistuje. O žalobe rozhodol okresný súd rozsudkom č. k. 23 C 21/01-118 z 27. apríla 2005 tak, že ju ako celok zamietol. Proti tomuto rozsudku podal žalobca odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd rozsudkom č. k. 4 Co 430/05-148 z 28. marca 2007 tak, že prvostupňové rozhodnutie vo veci samej zmenil.

Z č. 1. 151 spisu okresného súdu, na ktorom je pripnutá doručenka do vlastných rúk opatrená odtlačkom pečiatky odosielateľa - okresného súdu, ako aj dennou pečiatkou dodacej Pošty Bratislava 1 z 27. apríla 2007, vyplýva, že rozsudok krajského súdu bol právnenému zástupcovi žalobcu v sídle jeho advokátskej kancelárie doručený 27. apríla 2007. Doručenie rozsudku krajského súdu je v tomto prípade potvrdené podpisom adresáta. Okrem toho je na tomto č. 1. 151 spisu pripnutá aj ďalšia doručenka, z ktorej vyplýva, že odosielateľom písomnosti, ktorej doručenie by mala potvrdzovať, je okresný súd a adresátom právny zástupca sťažovateľky. Pri podpise prijímateľa sa však nenachádza žiadny podpis, meno alebo text, z ktorého by bolo možné vyvodit', že ide o podpis adresáta, teda právneho zástupcu sťažovateľky. Nachádza sa tam len rukou písaný text - JUDr. A. G. dňa 27. apríla 2007 „*osobne*“.

Z obsahu spisu ďalej vyplýva, že proti rozsudku krajského súdu č. k. 4 Co 430/05-148 z 28. marca 2007 podala sťažovateľka prostredníctvom svojho právneho zástupcu dovolanie. Z č. 1. 158 spisu je zrejmé, že dovolanie sťažovateľky bolo okresnému súdu podané osobne 5. júna 2007.

Dňa 14. septembra 2007 najvyšší súd vrátil spis okresnému súdu bez rozhodnutia o dovolaní z dôvodu, že neboli splnené podmienky na jeho predloženie. Najvyšší súd upozornil okresný súd, že zo spisu nie je zrejmé, či rozsudok odvolacieho súdu bol doručený právnenému zástupcovi sťažovateľky, pretože z pripojenej doručenky vyplýva, že podpis prijímateľa zásielky adresovanej právnenému zástupcovi sťažovateľky je nahradený slovom „*osobne*“. Najvyšší súd okrem iného vytkol aj ďalší nedostatok, že z obsahu spisu nie je evidentné, kedy bolo dovolanie sťažovateľky doručené telefaxom okresnému súdu.

Okresný súd po vrátení spisu z najvyššieho súdu vyzval Poštu Bratislava 2 na poskytnutie informácie o tom, kto prevzal zásielku adresáta, ktorým mal byť právny zástupca sťažovateľky a ktorej prevzatie bolo namiesto podpisu nahradené iba slovom „osobne“. Okresný súd zároveň vyzval právneho zástupcu sťažovateľky na predloženie dôkazu o tom, kedy bolo dovolanie sťažovateľky zaslané telefaxom tamojšiemu súdu.

Dňa 1. októbra 2007 bola okresnému súdu doručená odpoveď Pošty Bratislava 2 (č. l. 178 spisu), z obsahu ktorej vyplýva: „*Duplikát doručenky potvrdený z moci úradnej na základe reklamačného listu č. 127/07 z pošty Bratislava 42. Zásielku prevzal adresát osobne.*“

Právny zástupca sťažovateľky listom doručeným okresnému súdu 8. októbra 2007 oznámil, že dovolanie proti rozsudku krajského súdu bolo okresnému súdu zaslané telefaxom 4. júna 2007 o 17.06 h, pričom na podporu svojich tvrdení predložil aj podrobný rozpis hovorov a faxových prenosov realizovaných v mesiaci jún 2007.

Po zabezpečení týchto dôkazov okresný súd predložil spis najvyššiemu súdu na rozhodnutie. O dovolaní rozhodol najvyšší súd uznesením sp. zn. 2 Cdo 242/2007 z 30. októbra 2007 tak, že ho odmietol ako podané oneskorene.

Z odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu okrem iného vyplýva:

„*Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) skúmal najskôr, či mimoriadny opravný prostriedok žalovanej bol podaný v zákonom určenej lehote.*

Vychádzal pritom z ustanovenia § 240 ods. 1 O. s. p., v zmysle ktorého účastník môže podať dovolanie do 1 mesiaca od právoplatnosti rozhodnutia odvolacieho súdu na súde, ktorý rozhodoval v prvom stupni a ďalej z ustanovenia § 240 ods. 2 O. s. p., v zmysle ktorého zmeškanie uvedenej lehoty nemožno odpustiť; lehota je však zachovaná, ak sa dovolanie podá v lehote na odvolacom alebo dovolacom súde...

V prejednávanej veci rozsudok Krajského súdu v Bratislave bol doručovaný právnenému zástupcovi žalobcu a právnenému zástupcovi žalovanej. Ako vyplýva z doručeníek

pripojených k č. l. 151 spisu súdu prvého stupňa, zásielka bola doručená právnenému zástupcovi žalobcu 27. 4. 2007 a právnenému zástupcovi žalovanej taktiež dňa 27. 4. 2007.

Jednomesačná lehota zákonom vymedzená na podanie dovolania (§ 240 ods. 1 O. s. p.) začala v danom prípade plynúť 27. apríla 2007, kedy nadobudol predmetný rozsudok právoplatnosť a uplynula 28. mája 2007 (27. mája 2007 bola nedeľa, teda sviatok). Keď teda žalovaná podala svoj opravný prostriedok adresovaný dovolaciemu súdu na Okresný súd Bratislava IV telefaxom dňa 4. 6. 2007, podala ho oneskorene.“

III.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch...

Podľa čl. 46 ods. 4 ústavy podmienky a podrobnosti o súdnej a inej právnej ochrane ustanoví zákon.

Podľa čl. 51 ods. 1 ústavy domáhať sa práv uvedených v... čl. 46 tejto ústavy sa možno len v medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenia vykonávajú.

Z judikatúry ústavného súdu (napr. III. ÚS 331/04, III. ÚS 156/06) vyplýva, že podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy).

Právo na súdnu ochranu nie je absolútne, ale v záujme zaistenia najmä právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha obmedzeniam, resp. podmienkam (čl. 46 ods. 4 v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy), akými sú napr. spôsobilosť byť účastníkom konania, povinnosť právneho zastúpenia v niektorých prípadoch, zákonom ustanovené náležitosti návrhu na začatie konania, zákonné lehoty a pod. Vzhľadom na význam práva na súdnu ochranu v právnom štáte však pre záver o nesplnení podmienok konania nepostačuje iba pochybnosť o ich splnení, ale nesplnenie podmienok konania musí byť preukázané mimo rozumných pochybností. V prípade, ak všeobecný súd nemá záver o nedodržaní zákonom ustanovenej procesnej lehoty na podanie opravného prostriedku preukázaný mimo rozumných pochybností, musí vychádzať z predpokladu, že opravný prostriedok v zákonnej lehote podaný bol (obdobne napr. III. ÚS 331/04).

V rámci ústavnej kontroly napadnutého uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd vychádzal z relevantných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) upravujúcich podanie dovolania, lehotu na jeho podanie, doručovanie písomností, či počítanie lehôt. V neposlednom rade ústavný súd prihliadal na skutkový stav súvisiaci s doručovaním rozsudku krajského súdu právnomu zástupcovi sťažovateľky a podaním dovolania proti nemu, ako aj na aplikáciu na daný stav sa vzťahujúcich príslušných zákonných ustanovení zo strany najvyššieho súdu.

Podľa § 240 ods. 1 OSP účastník môže podať dovolanie do jedného mesiaca od právoplatnosti rozhodnutia odvolacieho súdu na súde, ktorý rozhodoval v prvom stupni...

Podľa § 240 ods. 2 OSP zmeškanie lehoty uvedenej v odseku 1 nemožno odpustiť. Lehota je však zachovaná, ak sa dovolanie podá v lehote na odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 46 ods. 1 OSP adresátovi možno doručiť písomnosť v byte, v sídle (mieste podnikania), na pracovisku alebo kdekoľvek bude zastihnutý.

Podľa § 47 ods. 1 OSP do vlastných rúk treba doručiť písomnosti, pri ktorých tak ustanovuje zákon, a iné písomnosti, ak to nariadi súd.

Podľa § 48 ods. 4 OSP písomnosti určené advokátovi sa môžu doručovať tiež advokátskym koncipientom a iným pracovníkom, ktorí sú u advokáta pracovne činní a poveril ich prijímaním zásielok.

Podľa § 49 ods. 1 OSP ak má účastník zástupcu s plnomocenstvom pre celé konanie, doručuje sa písomnosť len tomuto zástupcovi...

Podľa § 158 ods. 2 OSP rovnopis písomného vyhotovenia rozsudku sa doručuje účastníkom, prípadne ich zástupcom do vlastných rúk.

Podľa ustanovenia § 159 ods. 1 OSP doručený rozsudok, ktorý už nemožno napadnúť odvolaním, je právoplatný.

Podľa ustanovenia § 57 ods. 2 OSP lehoty určené podľa týždňov, mesiacov alebo rokov končia sa uplynutím toho dňa, ktorý sa svojím označením zhoduje s dňom, keď došlo k skutočnosti určujúcej začiatok lehoty, a ak ho v mesiaci niet, posledným dňom mesiaca. Ak koniec lehoty prípadne na sobotu, nedeľu alebo sviatok, je posledným dňom lehoty najbližší nasledujúci pracovný deň.

Vo vzťahu k vymedzenému predmetu konania ústavný súd konštatuje, že pokiaľ písomnosť (rozsudok krajského súdu) doručovaná do vlastných rúk právneho zástupcovi žalobcu je ním osobne prevzatá 27. apríla 2007, pričom jej prevzatie je opatrené vlastnoručným podpisom adresáta, uvedené nemožno konštatovať aj vo vzťahu k prevzatiu zásielky právnym zástupcom sťažovateľky.

Na jednej strane je tvrdenie najvyššieho súdu založené na vyjadrení Pošty Bratislava 42 o reklamačnom lístku č. 127/07 a na druhej je vyjadrenie zástupcu sťažovateľky, ktorý toto aj doplnil originálnou doručenkou. Rozpor medzi oboma dôkazmi

bude musieť najvyšší súd odstrániť a ustáliť mimo ďalších pochybností lehotu, kedy došlo k doručeniu rozsudku krajského súdu právnemu zástupcovi sťažovateľky.

Tvrdenie právneho zástupcu sťažovateľky, že rozhodnutie krajského súdu neprevzal 27. apríla, ale 7. mája 2007, bolo preukázané až v konaní pred ústavným súdom. Znamená to, že najvyšší súd nemal pochybnosti o začatí plynutia dovolacej lehoty, ale vzhľadom na vady reklamačného konania, ktoré mu boli zrejmé v čase rozhodovania, nemal sa uspokojiť s vyjadrením pošty, ale tento nedostatok odstrániť ďalším dôkazom, a tiež mal s vyjadrením pošty oboznámiť zástupcu sťažovateľky. Medzi ďalšie možné dôkazy je evidencia podpisov prevzatých doporučených zásielok.

Z okolností prípadu však vyplýva, že ani sťažovateľka nemohla uplatniť svoje námietky, ktoré uplatnila až v konaní pred ústavným súdom, pretože nebola informovaná o výsledku reklamačného konania (č. l. 178 spisu) ani o tom, že pri skúmaní podmienok dovolacieho konania vzniká pochybnosť.

Podľa názoru ústavného súdu dovolací súd bol povinný skúmať procesné podmienky, ako aj skutkové okolnosti včasnosti podania dovolania spôsobom súladným s podstatou práva na súdnu ochranu, pričom splnenie, resp. nespĺnenie týchto podmienok muselo byť preukázané mimo rozumných pochybností. Treba konštatovať, že spôsob, akým sa najvyšší súd vysporiadal s otázkou doručenia dovolaním napadnutého rozhodnutia krajského súdu právnemu zástupcovi sťažovateľky a s tým súvisiacou lehotou na podanie dovolania, nezodpovedá uvedenej požiadavke. Naopak, závery najvyššieho súdu týkajúce sa doručenia predmetného rozhodnutia krajského súdu právnemu zástupcovi sťažovateľky vzbudzujú závažné pochybnosti.

Zistené skutočnosti viedli ústavný súd k záveru, že najvyšší súd nepostupoval v tomto prípade tak, ako mu to ukladá Občiansky súdny poriadok, a tým aj k výroku, že základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 242/2007 z 30. októbra 2007 porušené boli (bod 1 výroku nálezu).

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s ustanovením § 56 ods. 2 a 3 písm. b) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie.

Vzhľadom na to, že ústavný súd vyslovil porušenie označených práv postupom a uznesením najvyššieho súdu, napadnuté rozhodnutie sp. zn. 2 Cdo 242/2007 z 30. októbra 2007 zrušil (bod 2 výroku nálezu).

Najvyšší súd bude v danom prípade v súlade s ustanovením § 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde viazaný právnym názorom ústavného súdu.

Sťažovateľka žiadala priznať aj primerané finančné zadosťučinenie v sume 100 000 Sk, ktorého opodstatnenosť a výšku odôvodnila citlivým vnímaním celého prípadu, v ktorom v podstate šlo o spochybnenie poslednej vôle jej ťažko chorej matky.

Podľa názoru ústavného súdu priznanie primeraného finančného zadosťučinenia prichádza do úvahy predovšetkým v tých prípadoch, keď porušenie základného práva alebo slobody už nemožno napraviť zrušením rozhodnutia alebo opatrenia, resp. uvedením do pôvodného stavu (I. ÚS 15/02, III. ÚS 331/04, III. ÚS 156/06).

Vzhľadom na okolnosti uvedeného prípadu považoval ústavný súd za dostatočnú a účinnú nápravu výrok ústavného súdu deklarujúci porušenie označených práv sťažovateľky, ako aj následné zrušenie rozhodnutia najvyššieho súdu, ktorým došlo k porušeniu týchto práv, a vrátenie veci najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Z uvedeného dôvodu ústavný súd tejto časti sťažnosti nevyhovel (bod 4 výroku nálezu).

Sťažovateľka žiadala priznať aj úhradu trov konania pred ústavným súdom, ktorej výšku vyčíslil jej právny zástupca v liste doručenom ústavnému súdu 29. októbra 2008 v celkovej sume 30 809,60 Sk.

Ústavný súd pri priznaní trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2007, ktorá bola 19 056 Sk. Úhradu sťažovateľke priznal podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde za päť úkonov právnej služby uskutočnené v roku 2008 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti, vyjadrenie z 30. septembra 2008, vyjadrenie z 2. októbra 2008, účasť na verejnom ústnom pojednávaní 28. októbra 2008) v súlade s ustanoveniami § 1 ods. 3, § 11 ods. 2, § 15, § 16 ods. 3, § 17 ods. 1 a § 18 ods. 4 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov každý v sume 3 176 Sk, k tomu 5 x 190 Sk režijný paušál, náhradu za stratu času v sume 7 291 Sk a cestovné výdavky v sume 1 769,42 Sk, to všetko zvýšené o 19 % daň z pridanej hodnoty. Ústavný súd priznal sťažovateľke úhradu trov konania v požadovanej sume 30 809,60 Sk (bod 3 výroku nálezu).

Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je najvyšší súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. októbra 2008